

บทที่ 3

การบัญชีและการแสดงรายการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในงบการเงิน

หลักการบัญชีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพถือปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ปัจจุบันถือปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานบัญชีที่ประกาศใช้ ดังนี้คือ

1. ประกาศสมาคมบริษัทจัดการลงทุน ที่ สจก.กข.3/2545 ลงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2545 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีกำหนดมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนเพื่อใช้ในการคำนวณมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นประกาศที่สมาคมบริษัทจัดการลงทุนร่วมกับกระทรวงการคลังจัดทำขึ้นเพื่อให้การบันทึกบัญชีการรายงานผลการดำเนินงาน และการคำนวณมูลค่าทรัพย์สินสุทธิเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีมาตรฐานและให้เกิดความยุติธรรมในการกระจายผลประโยชน์และเพื่อรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สมาคมบริษัทจัดการลงทุน ได้ออกข้อกำหนดของหลักการบัญชีและวิธีการคำนวณมูลค่าของหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการคำนวณมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

2. มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 42 ของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย เรื่องการบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะด้านการลงทุน เช่น กองทุนรวม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เป็นต้น ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2543 เป็นต้นไป มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักการและมาตรฐานการบัญชีที่ใช้อยู่ตามข้อ 1 ให้เป็นมาตรฐานสากลโดยมีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในเรื่องการรับรู้เงินลงทุนเมื่อเริ่มแรก วิธีวัดค่าเงินลงทุน การเปิดเผยข้อมูลการจำหน่ายเงินลงทุน การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

วิธีการบัญชีเกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ทุกสิ้นเดือนก่อนการจ่ายเงินค่าจ้างให้ลูกจ้าง กิจการในฐานะนายจ้างต้องคำนวณเงินสะสมของลูกจ้างแต่ละรายที่จะต้องหักเงินค่าจ้างไว้ เพื่อหายอดรวมของเงินสะสมทั้งสิ้น และจ่ายเงินสมทบในจำนวนเท่ากันในฐานะนายจ้าง (กรณีที่นายจ้างและลูกจ้างจ่ายเงินเข้ากองทุนในอัตราที่เท่ากัน) หรือจำนวนที่สูงกว่า (กรณีที่นายจ้างจ่ายเงินสมทบในอัตราที่สูงกว่า) เข้าบัญชีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพร้อม ๆ กัน

การบันทึกบัญชีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ จะครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพรับผิดชอบตามขั้นตอน ดังนี้

1. การหักเงินเดือนพนักงานหรือลูกจ้างซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ในส่วนตัวที่เป็นเงินสะสม ส่งเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ)
2. นายจ้างจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
3. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพนำเงินสะสมและเงินสมทบไปหาผลประโยชน์โดยจะต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดในกฎหมาย กฎกระทรวง หรือประกาศว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งเน้นการหาผลประโยชน์โดยให้มีความเสี่ยงน้อยที่สุด
4. การจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดการของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
5. การคำนวณผลประโยชน์สุทธิคืนกลับให้แก่สมาชิก
6. การจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างเมื่อเสียชีวิต เกษียณอายุ หรือออกจากงาน

ตัวอย่างการลงบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ตัวอย่างการลงบันทึกบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และแสดงการบัญชีเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์บางประเภท โดยอิงมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 42 และประกาศของสมาคมผู้จัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ฉบับที่ 3/2545 ลงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2545

ตัวอย่าง กิจการแห่งหนึ่งได้จดทะเบียนจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยมีข้อตกลงระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง โดยการหักเงินเดือนลูกจ้างส่งเข้าบัญชีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพร้อยละ 5 และนายจ้างจ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 5 กิจการได้แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนขึ้นบริหารกองทุนดังกล่าวโดยได้เลือกให้สถาบันการเงินแห่งหนึ่งเป็นผู้บริหารกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

ในแต่ละปี กิจการมีการจ่ายเงินเดือนจำนวน 5,000,000 บาท หักภาษี ณ ที่จ่ายร้อยละ 5 กิจการได้หักเงินสะสมจากเงินเดือนร้อยละ 5 และจ่ายเงินสะสมอีกร้อยละ 5 ส่งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพดำเนินการบริหารและจ่ายเงินให้แก่สมาชิกต่อไป

กองทุนฯ นำเงินที่ได้รับไปลงทุนโดยนำฝากธนาคารเป็นเงินฝากประจำจำนวน 150,000 บาท ซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินจำนวน 200,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ซื้อหุ้นสามัญที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 5,000 หุ้น ราคาตามมูลค่าหุ้นละ 10 บาท ในราคาหุ้นละ 20 บาท เงินส่วนที่เหลือฝากในบัญชีออมทรัพย์ไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการจำนวน 40,000 บาท และค่าสอบบัญชีจำนวน 5,000 บาท

ในระหว่างปีได้ขายหุ้นสามัญจำนวน 2,500 หุ้น ในราคาหุ้นละ 30 บาท (ราคาหลังหักค่าธรรมเนียมการขาย) และนำเงินฝากธนาคารประเภทประจำจำนวน 70,000 บาท ที่เหลือเก็บไว้ในบัญชีออมทรัพย์

ณ สิ้นปี มูลค่ายุติธรรมของหุ้นสามัญราคาหุ้นละ 25 บาท มีค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย 500 บาท และได้รับเงินปันผลจากการลงทุนในหุ้นสามัญหุ้นละ 1 บาท

ณ สิ้นปี กองทุนได้จ่ายเงินให้แก่สมาชิก 1 รายจำนวน 5,000 บาท ซึ่งลาออกจากการ ฅณ สิ้นปี สมาชิกมีเงินสะสม 2,000 บาท เงินสมทบ 2,000 บาท เงินผลประโยชน์เงินสะสม 500 บาท และเงินผลประโยชน์เงินสมทบ 500 บาท

การบันทึกบัญชี

เปรียบเทียบการบันทึกบัญชีในส่วนของการจ่ายเงินสมทบและกิจการที่รับผิดชอบดูแล กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยสรุปดังนี้

กิจการผู้หักและส่งเงินสะสมและเงินสมทบ	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
1. เมื่อมีการหักเงินสะสมลูกจ้างและภาษีหัก ณ ที่จ่าย เงินเดือน 5,000,000 เงินฝากธนาคาร 4,500,000 เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพค้ำนำส่ง 250,000 ภาษีหัก ณ ที่จ่ายค้ำนำส่ง 250,000 จ่ายเงินเดือนลูกจ้างและหักภาษี ณ ที่จ่าย 5% และหักเป็นเงินสะสม 5%	ไม่บันทึก
2. เมื่อนายจ้างจ่ายเงินสมทบแก่ลูกจ้าง เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 250,000 เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพค้ำนำส่ง 250,000 นายจ้างจ่ายเงินสมทบให้ลูกจ้างในอัตราเท่ากับ 5%	ไม่บันทึก
3. นำเงินสะสมและเงินสมทบส่งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพค้ำนำส่ง 250,000 เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพค้ำนำส่ง 250,000 เงินฝากธนาคาร 500,000 นำเงินสะสมและเงินสมทบที่หักไว้ส่งเข้าบัญชีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	3. เมื่อรับเงินสะสมและเงินสมทบ เงินฝากธนาคาร-ออมทรัพย์ 500,000 เงินสะสม (*) 250,000 เงินสะสม (*) 250,000 รับเงินสะสมและเงินสมทบจากการนำส่งของนายจ้าง (*) บันทึกบัญชีย่อยสมาชิกรายตัวด้วย
ไม่บันทึก	4. ลงทุนซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินและเงินฝากธนาคาร ตั๋วสัญญาใช้เงิน 200,000 เงินฝากธนาคาร-ประจำ 150,000 เงินฝากธนาคาร-ออมทรัพย์ 350,000 นำเงินที่ได้รับฝากธนาคาร และซื้อตั๋วสัญญาใช้เงิน อายุ 2 ปี อัตราดอกเบี้ย 10% รับดอกเบี้ยทุกสิ้นปี

กิจการผู้หักและส่งเงินสะสมและเงินสมทบ	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ไม่บันทึก	5. ลงทุนในหุ้นสามัญ เงินลงทุนในหุ้นสามัญ 100,100 เงินฝากธนาคาร-ออมทรัพย์ 100,100 ซื้อหุ้นสามัญของกิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 5,000 หุ้น ในราคาหน่วยละ 20 บาท ค่านายหน้า 100 บาท (มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 42 วรรคที่ 5 ให้รับรู้ เงินลงทุนตามต้นทุนของเงินทุน ณ วันที่ซื้อ ซึ่งรวม ค่าใช้จ่ายในการได้มาซึ่งเงินลงทุน)
ไม่บันทึก	6. จ่ายค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายในการจัดการกองทุน 40,000 ค่าสอบบัญชี 5,000 เงินฝากธนาคาร-ออมทรัพย์ 45,000 จ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดการกองทุน 40,000 บาท และค่าสอบบัญชี 5,000 บาท
ไม่บันทึก	7. ขายหุ้นสามัญบางส่วนในระหว่างปี เงินฝากธนาคาร-ออมทรัพย์ 5,000 เงินฝากธนาคาร-ประจำ 70,000 เงินลงทุนในหุ้นสามัญ(*) 50,050 รายการกำไรจากการขายหุ้นสามัญ 24,950 ขายหุ้นสามัญจำนวน 2,500 หุ้น ในราคาหุ้นละ 30 บาท นำฝากธนาคารประเภทเงินฝากประจำ 70,000 บาท ที่เหลือเก็บไว้ในบัญชีออมทรัพย์ (*) ต้นทุนของหุ้นสามัญ ณ วันจำหน่าย = $100,100/5,000$ $= 20.02 \times 2,500 = 50,050$ บาท กำไรจากการ ขายหุ้น = $(30 - 20.02) \times 2,500 = 24,950$
ไม่บันทึก	8. รับรู้รายได้ ณ สิ้นปี ดอกเบี้ยค้างรับ 20,000 เงินปันผลค้างรับ 2,500 ดอกเบี้ยรับ 20,000 เงินปันผลรับ 2,500 รับรู้ดอกเบี้ยสัญญาใช้เงิน = $200,000 \times 10\%$ $= 20,000$ บาท และรับเงินปันผลสำหรับหุ้นที่เหลือ ณ สิ้นปีหุ้นละ 1.00 บาท = $2,500 \times 1 = 2,500$ บาท

กิจการผู้หักและส่งเงินสะสมและเงินสมทบ	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ไม่บันทึก	9. รับรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร เงินฝากธนาคาร-ประจำ 154,000 เงินฝากธนาคาร-ประจำ 150,000 ดอกเบี้ยรับ 4,000 นำเงินฝากประจำครบกำหนดจำนวน 150,000 บาทฝากต่อรวมดอกเบี้ย (ได้รับดอกเบี้ย 4,000 บาท)
ไม่บันทึก	10. ปรับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคายุติธรรม รายการปรับมูลค่าหุ้น 12,450 รายการปรับมูลค่าหุ้น-ส่วนเกิน 12,450 ปรับมูลค่าหุ้นสามัญตามราคายุติธรรมหุ้นละ 25 บาท (มาตรฐานบัญชีฉบับที่ 42 วรรคที่ 13 ให้วัดค่าเงินลงทุน ตามมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ในงบการเงินและวันที่กิจการ ลงทุนมีสิทธิได้รับหรือเกิดการระงับหุ้นที่ต้องจ่ายทรัพยากร เพื่อแลกกับส่วนได้เสียของกิจการลงทุน) ส่วนเกินมูลค่า หุ้น = มูลค่ายุติธรรม - ต้นทุนของเงินลงทุน (25 - 20.02 = $4.98 \times 2,500 = 12,450$)
ไม่บันทึก	11. บันทึกค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ค่าสาธารณูปโภค 500 ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย 500 มีค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย 500 บาท ณ สิ้นปี
ไม่บันทึก	12. บันทึกกำไรสุทธิของกองทุน ณ สิ้นปี ดอกเบี้ยรับ 24,000 เงินปันผลรับ 2,500 รายการกำไรจากการขายเงินลงทุน 24,950 รายการปรับมูลค่าหุ้น-ส่วนเกินฯ 12,450 ค่าใช้จ่ายในการจัดการกองทุน 40,000 ค่าสอบบัญชี 5,000 ค่าสาธารณูปโภค 500 กำไรสุทธิ 18,400 ปิดบัญชี ณ สิ้นปี
ไม่บันทึก	13. โอนกำไรสุทธิเข้าบัญชีผลประโยชน์รอการกระจาย กำไรสุทธิ 18,400 ผลประโยชน์รอการกระจาย 18,400 โอนกำไรสุทธิเข้าบัญชีผลประโยชน์รอการกระจาย

กิจการผู้หักและส่งเงินสะสมและเงินสมทบ	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
ไม่บันทึก	14. กระจายผลประโยชน์ ผลประโยชน์รอการกระจาย 18,400 ผลประโยชน์เงินสะสม (*) 9,200 ผลประโยชน์เงินสมทบ (*) 9,200 กระจายผลประโยชน์เข้าเงินสะสมและเงินสมทบ (*) บันทึกบัญชีย่อยสมาชิกรายตัว โดยกระจายเข้าตาม สัดส่วนของเงินที่สมาชิกมีอยู่ในกองทุน หรือตาม หลักเกณฑ์ที่ข้อบังคับของแต่ละกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กำหนด
15. สมาชิกลาออก (แจ้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพกรณีสมาชิกลาออกซึ่งมีสิทธิที่ จะได้รับเงินชดเชยจากกองทุนเต็มจำนวนตามสิทธิ)	15. จ่ายเงินแก่สมาชิกที่ลาออก เงินสมทบ 2,000 เงินสะสม 2,000 ผลประโยชน์เงินสมทบ 500 ผลประโยชน์เงินสะสม 500 เงินฝากธนาคาร-ออมทรัพย์ 5,000 จ่ายเงินแก่สมาชิกที่ลาออกซึ่งมีเงินสมทบ 2,000 บาท เงิน สะสม 2,000 บาท มีเงินผลประโยชน์เงินสะสม 500 บาท และเงินผลประโยชน์เงินสมทบ 500 บาท

ตาราง 3 การบันทึกบัญชี

การแสดงรายการในงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูล

1. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

การแสดงรายการในงบการเงิน

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 42 เรื่อง การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะด้านการลงทุน ซึ่งให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2543 เป็นต้นไป กำหนดเกี่ยวกับการแสดงรายการในงบการเงินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ดังนี้

การแสดงรายการในงบดุล

งบดุล ต้องประกอบด้วยรายการตามลำดับต่อไปนี้

- สินทรัพย์
- หนี้สิน
- สินทรัพย์สุทธิ

สินทรัพย์ ต้องประกอบด้วยรายการตามลำดับต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- เงินลงทุนแสดงตามมูลค่ายุติธรรม โดยเปิดเผยราคาทุนไว้ด้วย
- เงินสดและเงินฝากธนาคาร
- ลูกหนี้
 - จากเงินปันผลและดอกเบี้ย
 - จากการขายเงินลงทุน
- สินทรัพย์อื่น

หนี้สิน ประกอบด้วยรายการตามลำดับต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- เจ้าหนี้
- ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
- หนี้สินอื่น

สินทรัพย์สุทธิ ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกอบด้วย

- ทุนที่ได้รับซึ่งแยกแสดงเป็นเงินสะสมและเงินสมทบ
- ทุนอื่น
- ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ซึ่งแยกแสดงเป็นผลประโยชน์เงินสะสม

และผลประโยชน์เงินสมทบ

การแสดงรายการในงบกำไรขาดทุน

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 42 กำหนดให้งบกำไรขาดทุนต้องประกอบด้วยรายการต่อไปนี้

- รายได้จากเงินลงทุน
- ค่าใช้จ่าย
- รายได้อื่น
- รายการกำไรหรือรายการขาดทุนจากเงินลงทุน

รายการในงบกำไรขาดทุน	รายการในงบดุล
รายได้ <ul style="list-style-type: none"> - กำไรจากการขายหุ้นสามัญ - ดอกเบี้ยรับ - เงินปันผลรับ - รายการปรับมูลค่า (เป็นรายการกำไรหรือขาดทุนสุทธิที่ยังไม่เกิดขึ้น) 	สินทรัพย์ <ul style="list-style-type: none"> - ตัวสัญญาใช้เงิน - เงินลงทุนในหุ้นสามัญ - รายการปรับมูลค่าหุ้นสามัญ - เงินสด - เงินฝากธนาคาร-ออมทรัพย์ - เงินฝากธนาคาร-ประจำ - ดอกเบี้ยค้างรับ - เงินปันผลค้างรับ
ค่าใช้จ่าย <ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายในการจัดการกองทุน - ค่าสอบบัญชี 	หนี้สิน <ul style="list-style-type: none"> - ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย
กำไรสุทธิ <ul style="list-style-type: none"> - บัญชีกำไรสุทธิ (โอนเข้าบัญชีผลประโยชน์การกระจาย) 	สินทรัพย์สุทธิ <ul style="list-style-type: none"> - เงินสะสม - เงินสมทบ - ผลประโยชน์เงินสะสม - ผลประโยชน์เงินสมทบ - ผลประโยชน์การกระจาย

ตาราง 4 การแสดงรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องในงบดุล และงบกำไรขาดทุน

การเปิดเผยข้อมูล

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 42 วรรคที่ 89-103 กำหนดให้ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญในงบการเงิน (ประกาศของสมาคมผู้จัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ฉบับที่ 3/2545 ลงวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2545) ข้อมูลที่กองทุนสำรองเลี้ยงชีพต้องเปิดเผยโดยสรุป คือ

- นโยบายการบัญชีที่สำคัญ
- ตราสารหนี้ที่อาจเปลี่ยนมือไปได้เร็ว
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของทุน
- การลงทุนในหน่วยลงทุนของกิจการลงทุนอื่นที่มีนัยสำคัญ

- การแบ่งปันส่วนทุนและผลประโยชน์
- ข้อมูลอื่นที่มาตรฐานฉบับนี้ไม่กำหนด

2. บัญชีของนายจ้าง

1. บัญชีเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แสดงเป็นค่าใช้จ่ายที่นำมาหักภาษีได้ตามกฎหมายกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
2. บัญชีเงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพค้ำนำส่ง และบัญชีเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพค้ำนำส่ง แสดงเป็นหนี้สินระยะสั้น

เปรียบเทียบหลักการบัญชีเดิมและหลักการบัญชีใหม่ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 42

รายการ	วิธีการเดิม	ตามมาตรฐานใหม่
1. การรับรู้เงินลงทุนเมื่อเริ่มแรก วรรคที่ 5 ณ วันที่กิจการลงทุนมีสิทธิ ในเงินลงทุนกิจการลงทุนต้องรับรู้เงิน ลงทุนเป็นสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงิน ต้นทุนของเงินทุน	ตราสารทุน ณ Trade Date* ตราสารหนี้ ณ Settlement Date**	บันทึก ณ Trade Date
วรรคที่ 10 สำหรับเงินลงทุนที่ได้มา จากการซื้อตามประเพณีปกติ กิจการ ลงทุนต้องรับรู้เงินลงทุนเป็นสินทรัพย์ ณ วันที่ซื้อและรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ สิทธิ	กรณี 1 สินทรัพย์ ณ Trade Date รายได้ ณ Trade Date กรณี 2 สินทรัพย์ ณ Settlement Date รายได้ ณ Settlement Date	ต้องบันทึก - สินทรัพย์ ณ Trade Date - รายได้ ณ วันที่ได้สิทธิ อาจเป็น Trade Date หรือ Settlement Date
2. วิธีวัดค่าเงินลงทุน วรรคที่ 13 กิจการลงทุนต้องวัดค่าเงิน ลงทุนด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ใน งบการเงิน และวันที่กิจการลงทุนมี สิทธิได้รับหรือเกิดภาวะผูกพันที่ต้อง จ่ายทรัพยากรเพื่อแลกกับส่วนได้เสีย ของกิจการลงทุน	ตามประกาศของสมาคมของผู้จัดการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ 3/2541 ตรา สารตามข้อต่อไปนีให้ใช้ราคาตาม บัญชี ข้อ 3 พันธบัตรรัฐบาล และตราสาร แสดงสิทธิในหน้าที่กระทรวงการคลัง ค้าประกันเงินต้นและดอกเบี้ย ข้อ 5 ตัวเงินคลัง ข้อ 7 ตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงิน ประเภทมีส่วนลด	ใช้มูลค่ายุติธรรม ใช้มูลค่ายุติธรรม ใช้มูลค่ายุติธรรมตามวรรคที่ 22

* Trade Date หมายถึง วันที่ซื้อหรือขายเงินลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ

** Settlement Date หมายถึง วันที่รับหรือส่งมอบเงินลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ

รายการ	วิธีการเดิม	ตามมาตรฐานใหม่
<p>วรรคที่ 22 กิจการลงทุนจะใช้วิธีการราคา ทุนตัดจำหน่ายในการกำหนดมูลค่า ยุติธรรมของตราสารหนี้ที่ไม่มีเงื่อนไข ต่ออายุได้ก็คือเมื่อตราสารหนี้นั้นจะ ครบกำหนดภายใน 90 วัน นับตั้งแต่ วันที่ลงทุนนั้น และเมื่อมูลค่ายุติธรรม ของตราสารหนี้ ไม่แตกต่างจากราคา ทุนตัดจำหน่ายอย่างเป็นทางการสำคัญ กิจการลงทุนต้องเปิดเผยข้อมูล เกี่ยวกับตราสารหนี้ดังกล่าว ตามที่ ระบุไว้ในวรรคที่ 102.5</p>	<p>ใช้ราคาทุนตัดจำหน่าย</p>	<p>ตามมาตรฐานใหม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - อายุ 90 วัน ใช้ราคาทุนตัด จำหน่ายได้แต่ต้องเปิดเผยข้อมูลตาม วรรคที่ 102.5 ในหมายเหตุประกอบ งบการเงิน - อายุเกิน 90 วัน ใช้มูลค่ายุติธรรม
<p>3. การเปิดเผยข้อมูล วรรคที่ 102.5 ตราสารหนี้ที่จะครบ กำหนดภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ ลงทุน ซึ่งกิจการลงทุนวัดค่าโดยใช้วิธี ราคาทุนตัดจำหน่าย กิจการลงทุนต้อง เปิดเผย อัตราร้อยละของเงินลงทุนใน ตราสารหนี้ที่ต่อมูลค่าสินทรัพย์ถัว เฉลี่ยระหว่างงวด</p>	<p>เช่นเดียวกัน</p>	<p>เช่นเดียวกัน</p>
<p>4. การจำหน่ายเงินลงทุน วรรคที่ 32 วันที่จำหน่ายเงินลงทุน กิจการลงทุนต้องตัดบัญชีเงินลงทุน และต้องรับรู้รายการกำไร หรือขาดทุน จากการจำหน่ายเงินลงทุนในงบกำไร ขาดทุนทันทีนอกจากนั้นกิจการลงทุน ต้องหยุดรับรู้รายได้จากเงินลงทุน ณ วันที่กิจการลงทุนหมดสิทธิที่จะได้รับ รายได้จากเงินลงทุนนั้น</p>	<p>กรณีที่ 1 จำหน่าย ณ Trade Date หยุด รายได้ ณ Trade Date กรณีที่ 2 จำหน่าย ณ Settlement Date หยุดรายได้ ณ Settlement Date</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จำหน่ายสินทรัพย์ ณ Trade Date - หยุดรายได้ ณ วันที่หมดสิทธิหรืออาจ เป็นวัน Trade Date หรือ Settlement ก็ได้
<p>5. การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย วรรคที่ 63 กิจการลงทุนต้องบันทึก ดอกเบี้ยที่ได้รับจากเงินลงทุนในตรา สารหนี้ที่ผู้ออกผิดนัดชำระดอกเบี้ยใน ขณะที่กิจการลงทุนได้เงินลงทุนมา วรรคที่ 63.1 รับรู้ดอกเบี้ยส่วนที่ เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ลงทุนถึงปัจจุบันเป็น รายได้ดอกเบี้ย</p>	<p>เช่นเดียวกัน</p>	<p>เช่นเดียวกัน</p>

รายการ	วิธีการเดิม	ตามมาตรฐานใหม่
วรรคที่ 63.2 นำดอกเบี้ยส่วนที่ค้างชำระขณะที่ได้เงินลงทุนมาไปลดบัญชีเงินลงทุนเมื่อได้รับชำระดอกเบี้ย		
วรรคที่ 64 กิจการลงทุนต้องวิเคราะห์บัญชีดอกเบี้ยที่บันทึกค้างรับไว้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มั่นใจว่าบัญชีดังกล่าวสะท้อนความเป็นจริงนอกจากนี้กิจการลงทุนต้องปรับปรุงจำนวนดอกเบี้ยค้างรับหรือดอกเบี้ยรับอย่างเหมาะสมเมื่อกิจการลงทุนซื้อหรือขายเงินลงทุนในตราสารหนี้ระหว่างการจ่ายดอกเบี้ย	เช่นเดียวกัน	เช่นเดียวกัน
วรรคที่ 65 ในกรณีที่เงินลงทุนในตราสารหนี้คิดนัดชำระหนี้กิจการลงทุนต้องบันทึกตัดบัญชีดอกเบี้ยค้างรับโดยนำไปลดรายได้ดอกเบี้ยทันทีเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการลงทุนจะไม่ได้รับดอกเบี้ยและเมื่อจำนวนดอกเบี้ยที่จะไม่ได้รับสามารถประมาณได้อย่างสมเหตุสมผล หากดอกเบี้ยค้างรับที่ต้องตัดบัญชีเป็นดอกเบี้ยที่กิจการซื้อมาพร้อมเงินลงทุนกิจการลงทุนต้องบันทึกตัดบัญชีดอกเบี้ยค้างรับดังกล่าวโดยนำไปเพิ่มต้นทุนของเงินลงทุนที่ซื้อมา	เช่นเดียวกัน	เช่นเดียวกัน

ตาราง 5 เปรียบเทียบหลักการบัญชีเดิมและหลักการบัญชีใหม่ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 42

หมายเหตุ :

- เรื่องดังกล่าวข้างต้นอยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงประกาศของสมาคมบริษัทจัดการลงทุน ฉบับที่ 3/2541 ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 42 ซึ่งให้เริ่มถือปฏิบัติในรอบระยะเวลาบัญชีประจำปี 2543 (เริ่ม 1 มกราคม 2543)